

ГУЛАК-АРТЕМІВСЬКИЙ

Семен Степанович

(16 лютого 1813 – 17 квітня 1873)

Походить із старовинного козацького роду, який осів у містечку Городище, на нинішній Черкащині. Походить зі старовинного козацького роду. Відомо, що вже з вісімнадцятого століття хутором Гулаківщина володів Патрикій Гулак-Артемівський. Його нащадки були священнослужителями, зокрема батько Семена – Степан Петрович. А дядько – Петро Петрович – професор Харківського університету, більше відомий нам як байкар.

Дитячі роки Семена пройшли в атмосфері домашнього затишку і злагоди. Батьки були людьми освіченими, своїх дітей Петра, Павла, Семена та Марію виховували в повазі до книги, пісні, Святого письма). Хлопець ще змалечку вирізнявся чудовим дискантом, але батько за сімейною традицією віддав сина до Київського духовного училища (1824).

У 1838 році Гулак-Артемівський навчався у київській духовній семінарії та співав у хорі вікарія у Софійському соборі та Михайлівському Золотоверхому монастирі. Тоді на його вокальний талант звернув увагу **М. Глінка** і забрав його до Петербурга співати у придворній капелі. Тут Глінка спочатку дає йому уроки співу, а восени 1839 року разом з

О. Даргомижським

та князем М. Волконським організовує декілька концертів, щоб зібрати кошти на навчання Семена за кордоном. Таким чином Гулак-Артемівський опинився у Франції, потім – в Італії, де після двох років навчання дебютував у флорентійській опері (1841).

У 1842 Гулак-Артемівський повертається до Петербурга, де протягом 22 років, до 1864-го, є солістом російської імператорської опери в Петербурзі, а в 1864-65 – Большого

театру в Москві. Широку популярність Гулаку-Артемівському як композиторові принесла опера «Запорожець за Дунаєм» (1862), перша українська опера, яка стала класикою. Після прем'єри царська цензура забороняла її постановку на сцені протягом 20 років. На українській сцені її було поставлено М. Кропивницьким 1884 р. у трупі М. Старицького. Окреме місце у творчій спадщині Гулака-Артемівського посідають українські пісні, зокрема «Стоїть явір над водою» (присвячена Т. Шевченку, з яким автор дружив з 1838 р.), «Спать мені не хочеться», «Ой, на горі та й женці жнуть» (рапсодія із збірки «Українська свадба») та ін. До України Гулак-Артемівський повертався у 1843 р. з метою добору співаків. А в 1850-му гастролював з італійською оперною трупю. Захоплювався народною медициною, статистикою, уклав «Статистично-географічні таблиці міст Російської імперії» (1854). Помер у Москві, похований на Ваганьковському кладовищі.